

דאליזור

עלן לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נטילת ידיים (יט)

החפירה: "אנכי אנכי" (ישעיה נא)

פרשת שופטים

האט,
עוד 24 יום
יום הדין!

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך אשר ה' אלוךך נתן

לך...." (יז, יז)

"שופטים ושופטים תתן לך"- תמנה על עצמך שופטים כאלה אשר יתנו לך את ה' אלוךך"- שיחידו את האלוקות בקרבך, הכיזד? ע"י שתמנה אותם "בכל שערך"- שתבחן כל מעשה בטרם תעשהו האם הוא מצד היצר הטוב או מיצר הרע האורב לך להכשילך ולהפילך ברשתו, ותשאל את עצמך האם המעשה הזה שברצוני לעשות ישמח את השם יתברך ויקרב אותי אליו או לא? "אשר ה' אלוךך נתן לך"- שהרי ה' בראני ונתן לי כוחות ובריאות כדי שאעבוד אותו ולא שאשתמש בהם ח"ו כנגדו. (מענה של תורה, ד.ע.)

"צדק צדק תרדוף למען תוהו וירשת את הארץ" (יז, כ)

"וירשת"- בהיפוך אותיות ותשרי, ומה צריך לעשות בחודש תשרי, "צדק צדק תרדוף"- תן צדקה ותחזור ותתן עוד ועוד כדי שבחודש תשרי תכתב לחיים טובים, שהצדקה היא מהדברים המעבירים את רוע הגזרה, וכל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים בכלל כפלים.

"והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת" (יז, יז)

"משנה התורה"- שני ספרי תורה, אחת שהיא מונחת בבית גגזיו, ואחת שנכנסת ויוצאת עימו (רש"י).

אחד מהציוויים שחייב המלך בעודו יושב על כסא ממלכתו הוא לכתוב לו את "משנה תורה" וכפי שמפרש רש"י שני ספרי תורה.

ואמר רבי חיים מאיר מוויזניץ: כל ישראל בני מלכים הם. מכאן הפניה לכל איש ישראל שיתנהג ע"פ הכתוב בתורה הן בביתו-היינו בבית גגזיו, בהדרי חדרים שאיש לא רואהו והן בצאתו לחוץ שהוא בא במגע עם הבריות, בכל מקום אליו הוא פונה תהא התורה נר לרגליו, נכנסת ויוצאת עימו. (מענינות הנצח)

פרנסה מן השמים

מעשה שהיה

"מפצפים בטחון", כך מכנה ה"חזון איש" את אלה שעסקיהם הולכים יפה, הקופה מצלצלת, הכיסים תפוחים והחיים היפים. הללו בטוחים, בביטחון של עצמם ואף מקרקרים ומזמרים אותם בדרשות קטנות של שבע ברכות, בשיחות רעים שהכל מגובה בפסוקים וחז"ל"ם "פרנסה משמים, הכל ממנו, הכל מידו הפתוחה ואין אדם נוגע ממה שמוכן לחברו כמלוא נימה... לא על הלחם. לבדו יחיה האדם אלא על מוצא פי ה'."

הם שמים מבטחים בקליינטורה הנאמנה הסמוכה על דוכנם, אינם מודעים לאשליית הבטחון השקופה שלהם, עד לרגע בו לפתע נעלמים הקליינטים, הקופה לא קולטת מצלצלים והכיסים מתרוקנים.... חושך בעיניים, חרב עליהם עולמם. איפה הבטחון? איפה הוא הזון ומפרנס לכל? אחד שכזה הוא אלי, בעל הקונדיטוריה השכונתית המשובחת "טורט ועוד", ואשתו שמוזה 13 שנים המאפים היוצאים מתחת ידיהם, הם מעשי אמנות ממש.

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * שעות קיץ * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:51 - 8:50

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

יציאת שבת: 7:30

ח. הנכנס למקלחת כדי ליטול משם חפץ מסוים ולא להתקלח כשיוצא משם:

* כשאין שם שירותים- אינו צריך ליטול ידיים אפילו מצד חסידות (ולקוי"ס"ל, הלכה כדורו ס"נא).

* כשיש שם שירותים- צריך ליטול ידיו [ע"י רחיצת ידיו תחת ברז מים פעם אחת ללא צורך בכלין]

הלכה כדורו ס' ד ס"נט).

* במקווה- מן הדין אינו צריך ליטול ידיים והמחמיר תבוא עליו ברכה (ולקוי"ס, הלכה כדורו סס).

ט. המציאות כיום שרוב רובם של המקלחות יש גם שירותים ולכן כל כניסה למקלחת כזו כדי ליטול חפץ מצריכה נטילת ידיים [פעם אחת תחת ברז ללא כלין].

*אם מתקלח במקלחת שאין בה שירותים ועשה "קטנים" תוך כדי מקלחת, כשיצא יטול ידיו כדין נטילת ידיים שלאחר המקלחת ולא ישכח לברך "אשר יצר" (ד.ע. על פי ולקוי"ס ח"א השכמת הבוקר עמ' שלב לדון עשה קטנים בזה שאלו לדין נטילה מיוחדת של הוואל מצית הכסא ה"ה כאן).

*אם מתקלח במקלחת שיש בה שירותים והתפנה קודם המקלחת, כשיצא נוטל ידיים כדין יציאה משירותים [היינו שמעיקר הדין די שישטוף ידיו פעם אחת תחת ברז מים, ונכון להחמיר לשטוף ידים 3 פעמים לסירוגין, והמחמיר ליטול ידיו מתוך כלי תבוא עליו ברכה (הלכה כדורו ס' ז ס"ג) ומבדך "אשר יצר".

היוצא מבית-קברות

י. הנכנס לבית קברות [כגון: ללוות את המת או לאזכרה] כשיוצא משם צריך ליטול ידיו (ש"ע אורח"ח ס' ד ס"ה, מש"כ ס' ד ס"ק מז, כה"ח ס' ד ס"ק עז, ש"ע יו"ד ס' רעו ס"ד). וכן הנוגע במת צריך ליטול ידיו (ש"ע אורח"ח ס' ד סס) ואפילו לא נגע במת אלא נכנס לארבע אמותיו (נב"ח ס"א חוללות ס"ט, כה"ח ס' ד ס"ק עז, ולקוי"ס אכלות מהדורה תש"ד ס' י ס"ט, הלכה כדורו ס' ד ס"ט) או נכנס לחדר שהמת שם (הלכה כדורו סס, פסקי תשובות ס' ד ס"ה).

הטעם: לנטילה זו משום רוח רעה שיש בה גם משום טומאה (נב"ח סס, פסקי תשובות ס"יה).

יא. אופן הנטילה כשיוצא מבית הקברות: ישטוף ידיו תחת ברז מים (ש"ע יו"ד ס' רעו ס"ד) פעם אחת (בידור הלכה כדורו ס"ק ל) ואין צורך בכלי (וכן מוכח בש"ע הג"ל שכתב "והוא"ן ידיהם במים", ולקוי"ס אכלות ס' י ס"ה). ויש להחמיר ליטול [לשטוף] ידים שלוש פעמים לסירוגין (נב"ח חוללות ס"ט, הלכה כדורו ס"ט, חז"ע אכלות להש"ל עובדיה יוסף ח"א עמ' שלב) והמחמיר ליטול בכלי תבוא עליו ברכה (ולקוי"ס ס"ט, עיין חז"ע סס).

יב. יש שנוהגים לרחוץ את הפנים בסיום הנטילה (מש"כ ס' ד ס"ק מז, הלכה כדורו ס' ס"ט).

אחר הנטילה מעיקר הדין מותר לנגב ידים, אך נוהגים שלא לנגב את הידיים כדי שלא להסיח את הדעת מזיכרון המת ויניחום שיתייבשו מאליהן, אך מי שקשה עליו הדבר כגון: בימות החורף כשקר, רשאי לנגב ידיו (נב"ח ס"א חוללות ס"ט, חז"ע אכלות עמ' שלב ס"ב, הלכה כדורו ס"ב, ולקוי"ס השכמת הבוקר ס' ד ס"ט, פסקי תשובות ס"ה).

יג. נוהגים שמי שנטל ידיו [ביציאה מבית הקברות] אינו מוסר בידו את כלי הנטילה לחברו כדי שייטול אלא מניח את הכלי מידו וחברו לוקח את הכלי בעצמו (הלכה כדורו ס"ט, ולקוי"ס אכלות ס' ד ס"ט ושניהם מביאים שמ"ר הגש"ל עובדיה יוסף אמר שאין זה אלא חומלל לנהוג מנהג זה ודפטר שכלל חייבים כלי לנטילה זו). יד. אם לא נטל ידיו ביציאה מבית הקברות, נהגו להקפיד היכן שאפשר שלא יכנס לבית אפילו לביתו עד שייטול ידיו, ואם אין מי שביא לו מים ליטול מחוץ לבית אין צריך להקפיד בזה ויכול ליטול בבית (הלכה כדורו ס"ט ושער הליון קסז, ולקוי"ס ס' ד ס"ט ושניהם מביאים שמ"ר הגש"ל עובדיה יוסף אמר שאין זה אלא חומלל לנהוג כך).

טו. הנכנס לבית קברות של גויים כשיוצא צריך ליטול ידיו (ולקוי"ס סס ס"ט).

טז. הנכנס לקברות צדיקים [שלא בתוך בית קברות] כגון: קבר רבי שמעון בר יוחאי במירון, קבר רבי יונתן בן עוזיאל בעמקה, קבר רבי מאיר בעל הנס בטבריה וקבר שמעון הצדיק בירושלים וכדו' אינו צריך ליטול ידיו בצאתו משם (ולקוי"ס אכלות ס' י ס"ט, ולקוי"ס השכמת הבוקר ס' ד ס"ט, פסקי תשובות ס' ד ס"ה).

הטעם: אין לחוש לרוח רעה בקברי צדיקים (סס).

מנין סליחות באשדוד כל יום ב-12:45 בצהריים ואח"כ מנחה ב-1:15 ו-1:40 גמרא דף יומי ביהמ"ד אור ליעקב רח' נתן אלבו 17 ליד בריכה בית לברון אזור ו

שעור בשמירת הלשון לגברים באשדוד כל יום שני ב-8:30 עד 9:00 בערב בבי"כ שלום ורינה רח' בעל הנס 40 [קרוואן] עם הרב פנחס ארז שליט"א

בס"ד הוקם אתר לעלון www.alonhaihud.co.il שם ניתן להוריד את טבלת הברכות הצבעוני, לוח לבדיקת דגים מתולעים הצבעוני, סדר הפרשת תרומות ומעשרות הצבעוני וגם עלונים שיצאו בשנים האחרונות לפי פרשות או לפי נושאים לפרטים טל: 08-8644452 או במייל: haihud.ashdod@gmail.com

משרדי "האיחוד" טל: 08-8644452 *לא לעיין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

הכל התחיל בעצם מהרעיון של חמותו, היא זימנה אותם אליה ואמרה: "אז ככה, אלי חזר בתשובה רק לפני שנתיים, אין לו מקצוע ולהיות שכיר זה לא בשבילי, לדעתי חסרה בשכונה שלנו קונדיטוריה והבניינים פה הולכים ונבנים, קיבלתי בנעוריי מסבתא רוזה ע"ה 10 מרשמים של עוגות טורט מדהימות, נקרא לעסק טורט ועוד, המאפים המשובחים של סבתא רוזה ונקווה שזכויותיה יעמדו לכם". "אני צריך לחשוב על זה..." יש לי רב ובלי דעת תורה אני לא זו". החמות נהנתה משובחת, "אתה צדיק, ובלי ברכה מרב תלמיד חכם, העסק לא יזוז, גש לשאלו". הוא ניגש אל רבו שהיה מגדולי מקרבי הלבבות שבעיר, "ההורים של אשתי מציעים לי לפתוח חנות מאפים בשכונה, אני לא מבין שום כלום באפיה, אשתי עוזרת גננת ואני נורא מבולבל, את ההשקעה הראשונית ניקח מסכום כסף יפה שקיבלנו בחתונה, מה הרב אומר?". הרב עצם עיניו ושתק, אחרי דקה שתיים פקח את עיניו ואמר: "אתה לא מבין באפיה... נו ורופא מבין ברפואה? טיים מבין בטיסה? נניח... דע לך, כל מה שמצליחים לעשות בעולם זו רק סיעתא דשמיא, כלומר אם הקב"ה רוצה הרופא ירפא, הטייס יטיס והמהנדס ינהג, לא ירצה חלילה הכל יתמוטט ובמקום טורטים תוציא קרשים שחורים מהתנור, לך לשלום, בטח בהקב"ה והתפלל אליו שיפרנסך מידו הפתוחה, המלאה והרחבה", ברכו הרב.

ואכן העסק פרח ושגשג, ואלי מטבע הדברים הפך לבוטח גדול בהשם יתברך ולנדיב ותומך חשוב בעיקר למוסדותיו של רבו.

עד לאותו בוקר קייצי אחד בו הוא נכנס לבית המדרש של רבו: "כבוד הרב, יש לי בעיה גדולה... אני חושש לעסק שלי", הרב זקף גבותיו, "הבוקר הגיע צוות עובדים לחנות ממולי הפכו אותה על פניה, הכניסו תנורים, מקררים, כסאות ושולחנות ותלו שלט ענק ומאיר "מלאכי מאפים בע"מ, זוהי חברה גדולה של מאפים שעסקיה פרוסים בארץ ושמה הולך לפנייה, מולם אני מרגיש כמו בתחרות ריצה בין ארנב לצב, כבוד הרב הם יגמרו אותי... הם הולכים להוריד את מחירי העוגות לרצפה... הקליינטים לא יעמדו בניסיון ואנא אני בא? מה הרב מציע?".

"הסכנת ושמע מה אני מציע, מהרגע אתה מעלה את מחיר העוגות שלך ב-10 ₪ לק"ג ומודיע על כך בשלט גדול בחלון הראווה", אמר הרב, "מרים את המחיר? מי יכנס אליי" נזעק. "שאלת? ענית!" סיכם הרב את דבריו. חיזור כולו חזר אלי לחנותו ועשה כעצת הרב.

לא חלפו שבועיים והוא שם פעמיו לבית המדרש, התיישב מול הרב ושתק, "מה עכשיו?" שאל הרב, "סליחה שאני מפריע כבוד הרב אבל ברגע זה ממש שתי חנויות לימיני עובד צוות פועלים במרץ רב, והם גם תלו שלט "אומנות העוגה מאפים יפים", זו חברה חדשה אבל רצינית מאד שהחליטה להשקיע בשכונה, כבוד הרב, אני מוקף קונדיטוריות מכל עבר... הם החליטו לחסל אותי, מה אעשה?".

הרב חיך חיך של הבנה והפטיר: "תמשיך באותה טקטיקה, תעלה בעוד 10 ₪ את מחירי העוגות, ותודיע על כך במודעה מאירת עיניים".

אלי חישב להתעלף: "כבוד הרב, הם מורידים מחירים, עושים מבצעים בזיל הזול ואני ארים מחירים? אני עלול להישאר עם כל הסחורה, הרב רציני?". כעבור שבוע הוא הגיע נבול וכבוי לבית המדרש ותר בעיניו לכיוון מושבו של הרב, "פתחו עוד קונדיטוריה?" גיחך הרב, "בדיוק, נפתחת מסעדה חלבית ענקית ומפוארת עם מיטב המאפים, אני מרגיש ירידה בעסקים, אשתי הציעה שאולי אכנס לעבוד כשכיר בנגריה של אבא שלה, הלב שלי לא עומד בלחץ, מה הרב מציע?". "אין כל חדש תחת השמש, עכשיו תעלה את המחיר בעוד 5 ₪ לק"ג וכתוב מודעה מתאימה, תבוא בעוד חודש ותעדכן אותי מה מתרחש, שיהיה לברכה ובשורות טובות".

רק כעבור 3 חודשים נכנס אלי לבית המדרש כשפניו זוהרות ודשנות "תראה כבוד הרב, אני המום, לא מצליח לקלוט את המציאות, ישנה עליה של 20% במכירות שלי, כל החנויות עובדות

לא רע אבל אצלי הכי עמוס, זה לא היה כך בעבר. יסביר לי כבוד הרב, מדוע יעץ לי להרים את מחירי העוגות? הרי זה בניגוד לכל הגיון כלכלי". הרב הסביר לתלמידו המשתאה: "אם היית מוריד מחירים ועושה מבצעים לטובת הלקוחות, מה היית אומר לעצמך? אני איש עסקים ממולת, חכם ונבון שידוע כיצד לתמרן ולמצוא פטנטים כדי להצליח 'כוחי ועוצם ידי', אבל מהרגע שהצעתי לך בניגוד לכל הגיון כלכלי להקפיץ מחירים נבהלת, היית בטוח שתתמוטט לחלוטין ואז באופן טבעי ונורמלי התפללת מעומק הלב להקב"ה שיושיעך ושלא ייפול מטה לחמך, ורחמנא ליבא בעי, כשליבו השבור של יהודי מסור בידי של השם יתברך אזי ללא שום הגיון כלכלי אקדמי ושאר קשקושים הקב"ה משפיע פרנסה עוד עוד.

אלי הנהן בראשו, הרב תאר במדויק את אופן תפילותיו וכשיצא ממנו אל הרחוב ספגו עיניו את הנוף הכי יפה ומלטף שבעולם הנקרא פרנסה רק משמים!!

(הם למדו לקח-קובי לוי)

פינת ההלכה

הלכות נטילה במצבים שונים[ד]

א. אלו המצבים שצריך ליטול ידיים במים: היוצא משירותים, היוצא מהמקלחת, הנוטל [קוצץ] ציפורניו, החולץ נעליו, הנוגע ברגלו, החופף ראשו ויש אומרים אף ההולך בין הקברים, מי שנוגע במת, המנקה כינים, המשמש מיטתו, הנוגע בגופו [בחלקים המכוסים] בידו [ש"ע לור"ח סי' ד ס"ח] וכן המספר שערות ראשו והמקיז דם מכתפו [ש"ע סי' ט]. דינים אלו הם בין לאיש ובין לאשה [ולקו"י אול"ר דינים לאשה ונת לשל"צ יחזק יוסף פ"א סי"א, פסקי תשובות לגר"מ ריבנוביץ סי' ד ס"ח] ויש לחנך את הקטנים לכך [פסקי תשובות שס, ולקו"י סי' ד ס"ג עמ' חו הערה נד]. יש שסיבתם הוא משום רוח רעה ויש שסיבתם משום נקיות [נב"א ש"א תולדות סי' י] שיפורטו בהמשך:

המקיז דם מכתפו [בדיקות דם]

ב. אדם שמוציא לו דם לצורך בדיקות דם או לצורך תרומת דם אינו צריך ליטול ידיים [פסקי תשובות סי' ד ס"ז, ולקו"י הפסקת הבוקר סי' ד ס"ע] אלא אם כן נוגע בגופו בזרועותיו במקומות המכוסים בתהליך לקיחת הדם שאז צריך ליטול ידיו [ולקו"י סס] [היינו שטיפה תחת הברז פעם אחת ללא בכלי]. **הסבר:** בשולחן ערוך [סי' ד ס"ח] מובא דין המקיז דם מכתפו שצריך נטילת ידיים, מאחר וכל הדברים הללו סגוליים אין לך אלא חידושו וכל החידוש שבהקזת דם שהוצאת דם היא הרפואה, משא"כ המוציא דם לבדיקות דם או תרומת דם, ההוצאה אינה רפואה [פסקי תשובות שס, ולקו"י סס].

היוצא מהמקלחת בית מרחץ או מקווה

ג. היוצא מהמקלחת לאחר שהתרחץ צריך ליטול ידיו [ע"פ ש"ע סי' ד ס"ט, ולקו"י סי' ד ס"ח, הלכה כדורה לגר"מ יוסף סי' ד ס"א, פסקי תשובות סי' ד ס"ט] וכן היוצא מהמקווה לאחר שהתרחץ וטבל שם [יש לו דין מרחץ] צריך ליטול ידיו [פסקי תשובות שס, ולקו"י סי' ד ע"פ סי"א-ז, הלכה כדורה ע"פ סי' ד ס"א].

הסבר: משום נדנוד רוח רעה השורה שם [נב"א ש"צ תולדות סי', כה"ח סי' ד ס"ק סא, ולקו"י סי' ד ס"ז, עיין משנ"צ סי' ד ס"ק מ] מכוח הזוהמה כשרוחצים שם, שכן כל מקום שיש זוהמה שולטת רוח רעה [פסקי תשובות סי' ד ס"ט]. אמנם המקלחת הבתית [שאין בה שירותים] נקיה מאוד ולכן מותר ליטול שם ידיים לכתחילה [לסעודת פת, נטילת ידיים של הבוקר, נטילה ביציאה משירותים ואחרי מקלחת וכדו'] מ"מ הפוסקים חוששים קצת ולכן אינן מברכים "על נטילת ידיים" אלא רק מחוץ למקלחת וגם מחייבים ליטול ידיים אחר המקלחת [הליטות עולם לשל"צ עובדיה יוסף ח"א עמ' לה-לו]. [ואולי הטעם לנטילת ידיים אחרי המקלחת במקלחות שלנו משום שנוגע בידי במהלך המקלחת במקומות המכוסים] [עיין ילקוט יוסף סי' ד ס"ז].

ד. הנכנס למקווה האר"י ז"ל שבצפת שהמים שם לעולם צוננים וגם אין מקלחות שם, כשיוצא צריך ליטול ידיו לא מחמת נדנוד רוח רעה שאין שם, אלא מן הסתם נגע בגופו במקומות המכוסים [רוחץ ידיו פעם אחת תחת ברז מים, ללא צורך בכלי] [ילקוט יוסף סי' ד ס"ט].

ה. אופן הנטילה כשיוצא מהמקלחת אחר שהתקלח: רוחץ ידיו תחת ברז מים פעם אחת ללא צורך בכלי [נב"א ש"צ תולדות סי', מחזיק ברכה להחיד"א סי' ד, ולקו"י עמ' שצב, הלכה כדורה סי' ד ס"א, עיין הליטות עולם סס].

ו. היוצא מהמקלחת [אפילו יש שם שירותים] לאחר שהתרחץ ולא הספיק ליטול ידיו ושמע קדיש או קדושה מותר לו לענות "אמן" או לענות קדושה וכן מותר לו לענות על ברכת חברו אע"פ שעדיין לא נטל ידיו [הלכה כדורה סי' ז ס"ה, ולקו"י סי' ד עמ' שצב וס"קא עמ' נטנ] וכן רשאי לבדוק על ברכים ורעמים [הלכה כדורה שס, עיין ש"ע סי' רכז ס"ג ו"כ כחן]. ואם יספיק שיתדל לנקות ידיו קודם לכן ב"מילי דמנקי" [כגון במטפחת, בקיר, בבגדיו וכדו'] קודם שיענה וילקו"י שס, הלכה כדורה שס].

ז. אם התרחץ במקלחת וכשיצא נטל ידיו ואח"כ נגע במקומות המכוסים אינו צריך ליטול ידיים. **הטעם:** מאחר והתרחץ אין לו זיעה במקומות המכוסים [כזה"ח סי' ד ס"ק פה, הלכה כדורה סי' ס, ולקו"י ס"ס].